

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és ünnepnap kivételével) mindennap délután 4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szama 4 fillér, vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétküldéssel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 hasábos nonpareille sor 60 fillér. Hivatalos hirdetések egy sor 1 kor.

Los von Ungarn!

Ausztria jóllakott. Erre vall legálább az, hogy ismét hangoztatják azt a gondolatot, mitől egyébiránt irtóznak, a „Los von Ungarn“ gondolatát. Pedig dehogy is akarnak azok a jó emberek elszakadni Magyarországtól. Legelőször is nem szeretik annyira Magyarországot, hogy magára hagynák, másodszor pedig — jobban szeretik azokat a bő, kirabolható magyar tarisznyákat, semhogy elvetnék, mielőtt azok kiürültek volna egészen.

Ausztria nem is tudna Magyarországot nélkül élni. Hozzá van szokva, hogy piócaféként vért lopja. Ez az ország megtűri az élősdit népet a keblén. Más régen agyontaposta volna, kevesebb anyagi erővel, de több önérettel és f. l. háborodással.

Ujabb divat azonban Ausztriában ma már az, hogy ők mutassák a világnak, hogy nem türnek minket. Persze, mi magyarok ragaszkodunk az istenáldotta svábsághoz! Azért mert nem tudunk nélkülük élni, hogy úgy is sovány éléskamránkból őket is tápláljuk. Nekünk mindig kell éhes nép, amin gyakorolhatjuk a jóságunkat, nagylelkűségünket. Ha ellenség az, a kivel jót teszünk: annál jobb, mert azzal a híres magyar önzetlenség régi sok dicsősége csak öregedik. Éltető elemünk hát egy nép, mely belőlünk él. Kell nekünk egy hűtlen szerető, kit csak azért tartunk, hogy fosztogasson bennünket a világ előtt, hogy az ellopott kincseken lássék a mi gavallérságunk.

Mert hui nemzet vagyunk mi. Minden bajunk kuforrása egyedül a hiuságunkban rejlik. Azért vagyunk vendégszerető nép, mert hiuk vagyunk. Azért kiáltották egykor örülten: „Vitam et sanguinem . . .“ mert hiuságunkban halni is kész a magyar. S minden bajunknak, mi egy évezred alatt reánk szakadt, indító oka a hiuság. Lovagiasnak, önfeláldozónak, önzetlennek látszani, ez a *politikai* vezérfonál kísért minket minden küzdelmes utunkon.

Nagy hiba, hogy ezeket a különben derék tulajdonságokat éppen a politikában folytatjuk. Mert a politika világában — megfordítva áll a valóság. Megtörik rajta a sugár s vizsán tükörözi vissza a benne levő tárgyat. A politikában az az erény, ami a közéletben jellembevágó fufang, gonoszság. Ha a nemzetem javára sikerül oly szerződést kötni egy más állammal, mely azt tönkre teszi, oly

ember vagyok, ki előtt az egész világ tisztelettel hajol meg. Bismarck és Moltke távirathamisítással győzött. A franciák még sem írják be neveiket a nemzetközi híres okirat- és más iratok hamisítói közé. De az elégtétel, mit a saját nemzete nyújt neki vigasztalóbb minden más nép gyűlöleténél.

Mi magyarok ezt nem értjük. Mi nem törődünk azzal, mit gondol felőlünk a saját hazánk. Annak az elismerése kevés nekünk, s külföldreke barangolunk hírt, dicsőséget aratni. Idegen nemzet mósolya több nekünk, mint hazánk rajongó szeretete. Ennek a koldusa a nemzet.

Ausztriával azonban úgy jártunk, mint egy dédelgetett szeretővel. Sokat adtunk neki, tehát még többet követel. A mi pénzünk árán szerzett ruhában kacérkodik, a mi drágaköveinkből alkotott ékszerekben csillog — s szakitással fenyegetőzik, noha az Isten szerelméért se szakitana.

Ismerjük Ausztriának ezt a gyöngejét. Nem is szólunk hozzá, semmit. Tudjuk, hogy a szava csak ijesztgetés s nem teszi meg azt, amit mond. Ugy vagyunk, mint a papucs alatt tartogatott férfi. Szakitással fenyeget az élettársunk, szeretnők a szaván fogni, de ezt mindig egy más alkalomra halasztgatjuk.

A „Los von Ungarn“ kiáltás megint azt bizonyítja, hogy kizsákmányoltak bennünket s csak azért jajgatnak az osztrákok, nehogy — nekünk jusson eszünkbe a siránkozás elpaklizott jogaink és vagyunk után.

A kiegyezés. A Zeit legutóbb számában azt írja, hogy a magyar parlament tárgyalásai a nyári hónapokba is bele nyulnak. Politikai körökben nem biznak a kiegyezési tárgyalások gyors lefolyásában. A két állam miniszterei bizonyos kérdésekben már megegyeztek. A nehézségeket nem az eltérő nézetek idézik elő, hanem az agitációk, amelyek túl és innen folynak. Wekerle Sándor miniszterelnök az osztrák-magyar bank fennállását kívánja; többször hangsúlyozta, hogy ezt a hatalmas intézetet, mely a külföld jegybankjaival egyenrangú, semmiféle kísérletezések által nem engedni gyöngíteni. A függetlenségi párt, amely a parlamentben abszolút többséggel bír, programjának egyik sarkalatos pontja: az önálló nemzeti bank s hogy a párt örömmel üdvözli azt a mozgalmat, amely Ausztriában az osztrák-magyar bank ellen irányul. Eredetileg a kvóta-kérdést is a szakbizottság elé akarták vinni. Azonban ez a kérdés nem kerül oda, mert a kvóta a parlament illetékessége elé tartozik. A pártok közül csak a függetlenségi párt kívánja a kiegyezés reví-

zióját, a 67-es pártok a jelenlegi állapotnak szerződéses alapon való fentartását kívánják. A függetlenségi sajtó csak a bankkérdésben ragaszkodik álláspontjához, a kettéválasztáshoz, míg a kiegyezés revíziójának kérdésében nem érvényesíti politikai „elvéit“.

A költségvetés kinyomtatása. A képviselőház egyes tagjai nyugtalankodnak amiatt, hogy a költségvetés iratait mind ez ideig nem osztották meg ki az egyes tisztviselők között. A parlamenti tárgyalások megkezdése előtt ugyanis behatásban kívánják tanulmányozni a költségvetés tételét. Mint a „Magyar Tudósító“ illetékes helyről értesül, a költségvetés iratainak és nyomtatványainak szétosztása azért késik, mert a költségvetésnek hirtelenül elrendelt végleges elkészítése és nyomdába adása, valamint a nyomtatás annyi időt vesz igénybe, hogy dacára annak, hogy a pénzügyminiszteriumban éjjel-nappal kisegítő munkaerőkkel dolgoznak, a költségvetés iratai csak a jövő hét első napjaiban kerülnek ki a nyomdából, amikor is azokat a képviselőház nagyirodájára utján azonnal az egyes képviselők kezeihez juttatják.

E ancora le meraviglie.

Ancora oggi e poi per ora basterà. Da quanto abbiamo scritto risulta così chiaro evidente che il deputato di Fiume nella coscienza piena della sua missione si è in tutto e per tutto contenuto appunto come cotesta missione richiedeva, che aggiungervi altre parole sarebbe non solo superfluo, ma potrebbe meritarsi la taccia di adulatori. E noi riconosciamo la sua grandezza, noi riconosciamo ch'egli è collocato così alto che la povera nostra vista non giunge a vederne la grandiosa figura, sebbene circondata di tanto splendore. Ma adulatori poi no; non lo vogliamo essere. Ci rassegniamo piuttosto a sostenere i fulmini dell'ira sua, allorché egli si degnerà muovere l'augusta mano ad annichilirci con un solo cenno.

Il deputato ha dunque ammonito i suoi elettori a non farsi illusioni, a non immaginarsi d'essere i beniamini del governo, di non aspettare tutto dalla grazia di questo. Se il deputato ha dato questo monito ai suoi buoni elettori vuol dire che lo ha creduto necessario; ma ciò pur dimostra ch'egli ha di loro un concetto che non deve riuscire gran fatto ad essi lusinghiero. Ma non ci pare che la severità del deputato sia giustificata. Noi sappiamo che i fiumani, nell'interesse della loro dignità, non aspirano punto ad essere i beniamini del governo; essi vogliono da esso semplicemente giustizia. Non vogliono punto che i monopoli, i privilegi iniqui sieno tolti ad altri e dati loro; ma che non ci sieno monopoli, privilegi per nessuno.

Questo per se; in quanto a ciò che il governo farà per Fiume essi non si fanno certo illusioni; sanno che, prescindendo affatto dal sentimento dei ministri verso la nostra città, il governo il quale seriamente vuole lo sviluppo economico dell'Ungheria, deve adoperarsi con o-

gni forza a portare l'unico emporio marittimo dell'Ungheria a quell'altezza che è assolutamente necessaria perchè l'Ungheria si lanci a lottare nel grande agone del commercio e dell'industria mondiali. E Fiume sarà pronta alla sua grande missione. E' arra di ciò l'attività ognora spiegata dalla Camera di commercio, dall'Associazione dei negozianti e industriali, dal Lloyd fiumano e non pochi privati. E a suo tempo, ne siamo sicuri, sarà spiegata attività opportuna ed efficace; ma è anzitutto necessario che il governo faccia quelle condizioni che occorrono rendere cotesta attività equamente produttiva. E a sollecitare appunto le accennate condizioni è chiamato in prima linea il deputato.

Il che deve essergli assai facile, poichè egli onora della sua amicizia i Kossuth, gli Apponyi, gli Andrássy, i Battyány e noi avemmo eloquentissime prove che l'amicizia gli è pienamente ricambiata. Ma non sviamoci; è delle meravigliose geste del deputato che ci siamo proposti di occuparci, geste che sono degne di poema e d'istoria. E udite!

„Passando alle questioni politiche locali poi, l'on. Zanella accenna alla lesione che si volle portare ai diritti autonomi, mettendo sul nuovo palazzo di giustizia l'iscrizione in sola lingua ungherese. A questo proposito conferi ripetutamente col segretario di stato del ministero della giustizia, alcune volte anche con l'intervento del nuovo governatore conte Nákó, e approntò anzi un dettagliato memoriale, in cui rilevò che l'autonomia in linea giudiziaria di Fiume è garantita da rescritti reali, dalle decisioni dei parlamenti ungherese e croato e da comuni ordinanze. Egli ebbe promessa che la questione verrà risolta corrispondentemente al diritto di Fiume“.

E qui smessi ogni scherzo, ogni metafora, diciamo francamente che il contegno tenuto dal deputato è un'offesa alla sua dignità, un'oltraggio alla dignità di Fiume ch'egli rappresenta.

Egli confessa che si volle portare lesione ai diritti autonomi di Fiume mettendo sul nuovo palazzo di giustizia l'iscrizione soltanto in ungherese. Parliamoci chiaro: E' un diritto che fu leso? E allora il deputato doveva ben fare la sua brava interpellanza al ministro della giustizia, dimostrargli che era stato violato un diritto di Fiume, e richiamarlo quindi al dovere di disporre immediatamente che al diritto della nostra città sia fatta ragione. Là al Parlamento doveva riconoscere cotesto diritto, dinanzi ai deputati.

Questo doveva fare il deputato pel diritto che gli deriva dal suo mandato, pel dovere che gli incombe di tutelare i diritti di Fiume ed i suoi interessi sott'ogni aspetto. Che cosa ha fatto il deputato invece? Si è recato al segretario di Stato a presentargli un memoriale.

No, lo ripetiamo, non dal segretario di Stato; ma dal ministro in Parlamento il diritto di Fiume doveva essere riconosciuto, e a questo intento unicamente doveva essere diretta l'azione del deputato. L'autonomia di Fiume, in linea giudiziaria, ha detto il deputato, è garantita da rescritti reali, dalle decisioni dei parlamenti ungheresi e croato e da comuni (?) ordinanze. Non è qui a Fiume che aveva a dire tutto ciò, ma in Parlamento e provocare dal ministro una esplicita dichiarazione che riconosca il diritto da lui accennato. Ma che? Gli elettori di Fiume hanno inviato a Budapest un deputato che difenda al Parlamento i diritti di Fiume o un sollecitatore di grazie dal segretario di Stato?

Secondo noi il deputato ha offeso la dignità del suo carattere di rappresentante di Fiume, ha offeso la dignità della città che rappresenta. Ha ottenuto promessa dal segretario di Stato che la questione sarà risolta corrispondentemente al diritto di Fiume. Ma è il governo, è il Parlamento da cui egli doveva richiedere il riconoscimento e il rispetto di questo diritto.

Avremmo ancora parecchio a dire; ma crediamo che quanto abbiamo detto basti ed è anche troppo. Il deputato di Fiume dev'essere certo soddisfatto di sé, i suoi elettori hanno tutte le ragioni di andare superbi di averlo eletto.

A horvát helyzet. *Krsnjavi dr.*, mint Zágrábból jelentik, most felelt a „Hrvatsko Pravo“-ban az ellene a horvát sajtó részéről intézett támadásokra s azt mondja, hogy a nyílt harc Magyarország teljes függetlenségéért most ugyan szünetel, de lépésről-lépésre törekszenek ezután a mi kárunkra. A legveszedelmesebb az, hogy már most megvetik az őálló magyar vämterület alapját. Ha a magyarok egyszer elérték teljes függetlenségüket, akkor „Isten veled Bosznia és Hercegovina és Isten veled Dalmácia.“ A horvát országok egyesítését soha se fogja a független Magyarország keresztülvinni, ezért Nagy-Horvátország csak Nagy-Ausztriában lehetséges. Olyan federatív osztrák állami közösség kelt azonban ehhez, amint a román politikus, *Popovici* „Nagy-Ausztria egyesült államai“ című könyvében propagálja. Végül azt mondja *Krsnjavi*, hogy senkivel nem tárgyal, senkinek megbízásából nem cselekszik, jelölnek nem lép fel sehol sem, hanem megfigyeli, hogy mi fog történni.

Tomasics Miklós, a feloszlott horvát nemzeti párt volt elnöke, hosszabb cikket írt egyik zágrábi német lapba, a melyben kijelenti, hogy a volt nemzeti párti képviselők továbbra is tartózkodó álláspontot foglalnak el, passzivitásukból ki nem lépnek, hanem bevárják, hogy Magyarország nagy embereinek nyilatkozatait követik-e tettek. Ugyanerre a tartózkodásra inti azokat is, kik abban a nézetben vannak, hogy az ígéreteket nem követi valódi tett. Végül sajnálkozásának ad kifejezést *dr. Krsnjavi* ismeretes nyilatkozata fölött s kijelenti, hogy a nemzeti párt tagjai éltek utolsó lehetéig unionisták maradnak.

A szerb kereskedelmi szerződés. A Szerbiával való kereskedelmi szerződés ügyében ma kezdődnek meg Bécsben a tárgyalások. A magyar megbízottak tegnapi délután már elutaztak a tárgyalásokra Bécsbe.

A fiumei új törvényház.

Az óváros fölött, komor, évszázados házak közül egy hatalmas fehér épület emelkedik ki. A törvényház új palotája. Még dolgoznak rajta a munkások, kívül, belül. Egyenetlik előtte a hegynek álló utat is s déli időben robbantó anyagokkal pusztítják előre az akadékoskodó sziklatömböket. Ilyenkor, néhány percre, elzárják onnan az utat.

A törvényháznak csak egyik szárnya készült el egészen. A fogház-része, melyet már laknak is az állam költségén élő kisebb bűnösök,

Szél-s, világos folyosókra nyílnak benne a cellák. Mindenütt friss, egészséges levegő van s templomi csend. Az épületet nem zavarja egy hangos szó. A foglyok nyugodtan várják a szabadulást, takarítják az épületet. Mindenütt ragyogó tisztaság van benne.

Az udvar, hol naponta egy-két órá sétálhatnának, még nem készült el. Rövid idő múlva azonban azt is használhatják. Az épületre semmi kifogást nem lehet tenni. Egészségügyi szempontokból irigyléreméltó. Jelenleg egyetlenegy beteg sincs a fogházban. Berendezése szintén tökéletes. A cellákat kívülről fűtik tél-időben. Remek fürdői vannak és a könyvtára is tartalmas, noha eddig, valószínűleg, amíg teljesen rendben nem lesznek, nem adnak olvasni valót a fogház lakóinak.

A fogház ablakainak déli része a városra, északi része József főherceg gyönyörű palotájára nyílik.

Az ügyészi hivatal ideiglenesen az első emeleten van a szolgálati szobában, hol a vészjelző és egyéb csöngők futnak össze. Az ügyészség hivatalos helyisége a törvényszék mellett lesz s nemsokára át is költözködik oda.

Nagyjában ilyen *Rákosi Imre* kir. áll. ügyész új rezidenciája. A foglyai nyugodtan, látszólag megelégedve élnek. Nem is hiányzik semmijük. Többnyire állás és lakás nélküli vétkes emberekkel van megtöltve, kiknek jól eshetik a tisztaság is, meg a teljes ellátás. Az élet nem igen szoktatta őket ahhoz.

Kénytelenül bent lakva a fogházban, futólag ezeket a megfigyeléseket tehetem. A foglyok közül rendszerint azok a legtörelmesebbek, kikre a büntető törvény hosszabb rabságot mért. A szenvedett bűnhődés jól esik az embernek. Mikor onnan kiszabadulhatunk azt érezzük, hogy már nem tartozunk semmivel. *Artatlanul* kerül ki onnan az ember s csak egy átkot visz magával teljes életében, hogy be kell vallani, hogy — rovott multu. Szóval, a bélyeget, a talán megbánt, régi vétkéért.

Egy ünnepnap délelőtt hagytam el a fogházat. A nap ragyogó sugarai verték a munkában álló épületet. Körülötte piszkos, barna házak sötétedtek, melynek ablakiból szentes ruhájú emberek néztek ki a törvényház épületére. Egy pillanatra az a gondolat villant át agyamon hogy a szabad élet a büntetés, s a foglyok épülete a megelégedés helye.

A fogház közelében, egy roskatag ház falán ezt a felírást pillantottam meg: *Ama Dio e sarai felice!* (Szeresd az Istent s boldog leszel.)

Vajjon nem lenne-e célszerű, ha hasonló felírásokkal látnák el a börtönök folyosóit és munkatermeit? . . .

Egy volt 56-os fogol .

HIREK.

— A városi képviselőtestület ülése. A képviselőtestület június 26-iki rendkívüli ülésére a következő tárgysorozat van kiírva: 1. Gróf *Nákó* Sándor kormányzó ünnepélyes beiktatása; 2. Öt képviselőtestületi tag eskütétele, kiket a városi pótválasztáson választottak meg.

— A kormányzó fogadtatása. Dr. Vio Ferenc polgármester a következő értesítést adta ki a képviselőtestület tagjainak:

Van szerencsém uraságotok gróf *Nákó* Sándor új fiumei kormányzó ünnepélyes beiktatására meghívni. Egyben mellékelem a következő programot:

F. hó 26-án délelőtt 9 óra 45 perckor fogadtatás a vasuti pályaudvaron.

Ugyanezen nap délen, a városháza tanácsstermében gyűlés, melynek egyedüli tárgya a kormányzó beiktatása lesz.

A kormányzó elkísérésére a képviselői tagok részére huszonkét kocsi áll rendelkezésre. Minden kocsi Fiume városának zászlóját viszi.

— A vasutasok gyűlése. A Vasutasok Országos Szövetségének fiumei kerülete tegnapi este ülést tartott, amelyen a megalakítandó fogyasztási szövetkezet tárgyában értekezett. Ma este 6 órakor a fiumei kerület választmánya tart ülést. A választmányi gyűlésnek, amelyen *Lorber József* fog elnökölni, programja a következő: 1. A pozsonyi kiküldött beszámolója az országos gyűlésről. 2. Egy kerületi értesítő megindítása. 3. A kormányzó fogadtatására vonatkozó előkészületek megbeszélése. 4. Kisebbségi előterjesztések és indítványok.

— Félkezű katona a királynál. Pó-lából jelentik, hogy a haditengerészet egyik katonája, a ki kihallgatásra ment a királyhoz, gyalog tette meg az utat Pólától Bécsig. A különös hajlandósága katona nagy dologban megy a legfőbb hadurhoz: a fegyver fölrobbant és a balkezét teljesen megcsontította s ezért nyugdíj nélkül elbocsátották a hadsereg kötelékéből. Most hivataloslag szeretne lenni s a király jóindulatát kéri. Ugy látszik, utja nem volt h'abavaló, mert pénzbeli segítséget nyomban jelentkezése után adtak neki a kabinetirodában és gróf Paar főhadsegéd azt is megígérte neki, hogy bejuttatja a királyhoz.

— Katonai hangverseny. Ma este a katonai zenekar a Deák-szállóban hangversenyt rendez. A hangverseny este 8 órakor kezdődik.

— Egy horvát mágnás halála. Tegnapi délelőtt Vukováron gróf *Eltz* Jakab császári és királyi kamarás, főrenkíházi tag, hirtelen meghalt. Gróf *Eltz* Jakab Horvátország leggazdagabb mágnásainak egyike volt és elhunytá általános részvétele kelt. 1860 február 14-án született Vukováron, mint néhai *Eltz* Károly gróf fia. Atyjának 1900-ban történt halála után birtokosa lett Rajnavidéken az elvillei majorátusoknak. 1891-ben uőül vette *Lobkowitz* Mária hercegnőt.

— Polónyi Géza igazságügyminiszter állapota. Polónyi Géza igazságügyminiszter állapotában tegnapi ismét rosszabbodás állott be, ami már egy orvosi konzilium megtartását tette szükségessé. Kezelőorvos, *Boros Jenő* dr. egyetemi tanár meghívása alapján *Müller* Kálmán főrendiházi tag, a Rókus-kórház igazgatója és *Székács* Ferenc dr. egyetemi magántanár konziliumot tartottak a beteg állapota fölött és megállapították, hogy a miniszter állapotában beállott kedvezőtlen fordulatot súlyos természeti epe-hólyag bántalmi okozzák, a melyek kinos fájdalmakat idéznek elő s a beteg egészen megviselik. Bár a tegnapi nap délelőttjén a beteg fájdalmi csökkenet és közérzete kielégítőnek volt mondható, a kezelőorvosok mégis szükségesnek tartották, hogy *Korányi* Frigyes dr. egyetemi tanár konziliumra hívják. *Korányi* professzor, a ki most vidéken tartózkodik, táviratilag jelezte, hogy a konziliumra Budapestre érkezik. A beteg miniszternek az orvosok nyugalmat ajánlottak és tiltották attól, hogy betegsége alatt szellemi munkával magát megerőltesse. Ezért látogatásokat egyáltalában

nem fogadhat, csupán *Günther* Antal igazságügyi államtitkárnak szabad a beteghez menni, neki is csak a beteg egyes kívánságára. Polónyi Géza, mihelyt csak állapota megengedi, egészségének teljes helyreállítása végett orvosi rendeltetire Karlsbadba fog utazni.

Polónyi Géza igazságügyi miniszter állapotában ma csekély javulás állott be.

— A póttartalékosok elbocsátása. A budapesti helyőrség kaszárnyaiból a szolgálatra behívott gyalogos póttartalékosokat a hadügyminiszter rendelete értelmében e hó 24-én, tüzereket azonban csak július 15-én bocsátják el. Csütörtökön reggel a Budapestben állomásozó ezredekhez mintegy 400 tartalékos vonult be 13 napi fegyvergyakorlatra.

— Az olasz király es az anarchisták. Rómából jelentik, hogy *Viktor* Emánuel király ma utazott Anconába és ebből az alkalomból egész Olaszországban valóságos vadászatot rendeztek az anarchistákra. A Bariba és Anconába érkező összes vonatokat és gőzhajókat szemmel tartanak és a gyanus alakokat megmozdították. Eddig két veszedelmes anarchistát fogtak el, akikről kitűnt, hogy Anconába akartak utazni. Az egyik *Carmelline* hívják és ezt Pisában csípték el, a másikat pedig a Bariba érkező „Nilo“ gőzhajón. Mind a kettőnél revolvért találtak.

— A nemzetközi vasutas nagygyűlés. Krisztiániából táviratozzák: A nemzetközi vasutas konferenciát tegnapi bezárták. A tegnapi ülésen a körutazási jegyek érvényességének meghosszabbításáról, valamint azon intézkedésekről tanácskoztak, a melyek a német menetjegyadó életbeléptetése folytán szükségessé váltak, tekintve, hogy ezen adómentes életbeléptetése a többi államokra azt a feladatot rója, hogy Németország részére az adókat behajtsa. A legközelebbi nemzetközi vasutas nagygyűlés 1907-ben Brüsszelben lesz.

— A tisztviselő-kirándulás elhalasztása. A tengerparti m. kir. állami tisztviselők egyesülete az e hó 18-ára tervezett obrovazzi kirándulást elhalasztotta a jövő vasárnapra, június 24-ére. Ez a kirándulás, mely a *morlakai csatornán* és a *novigrádi tengeren* keresztül föl a *Zermanja folyón* Obrovazzoig lesz, a legremekesebb tengeri kirándulás, melyet Fiuméből egyáltalában megtenni lehet. Az utazás végig megy az egész magyar tengermellék mellett, majd rendkívül szűk csatornába vezet, melynek bejárata csak az utolsó pillanatban válik láthatóvá és azután újból bejut a hajó tágas tenger-részbe, melyből látszólag meredek sziklafalnak iramodva jut csak be a gőzös a magyar állam és Dalmácia közt határfolyót képviselő Zermanjába. A felutazás a folyón, valamint a visszajövetel is páratlan szép látványt nyújtanak.

Az indulás reggel öt órakor történt Fiuméből, a visszajövetel pedig éjfél után. Hogy a résztvevők napközben kellő kényelmet találhassanak a résztvevők számának maximumát 65 személyben állapították meg. Ezen szám betelése után tehát további előjegyzések nem fogadtatnak el. A ki még megtenni, mesebben óhajtja az utat megtenni, szombaton délután előre utazhatik Zengig, hol a gőzös vasárnap 8 órakor reggel felfogja venni őket. Néhányan a hajón is tölthetik az éjszakát, ha a „Liburnia“-n nyújtott kényelemmel megelégszenek.

A részvételi díj ezen kirándulásra a tisztviselő egyeslet tagjai részére személynként 8 korona, háromtagu család részére 20 korona, négy vagy többtagu család részére 26 korona; nem egyleti résztvevők számára személynként 12 korona, családonként 30, illetve 40 korona. Az előjegyzéseket a részvételi díjak bor egyesületi p. nztáros (*Dohánygyár*) legközelebbi péncteké délig. Kedvezőtlen időjárás, vagy kevesebb mint ötven résztvevő jelentkezése esetén a kirándulás más vasár- vagy ünnepnapra halasztatik el és az előjegyzettek részvételi díjaikat

tetszésük szerint visszavehetik, vagy a következő kiránduláson való részvétel céljából bent hagyhatják. Az esetleg Zengbe előre utazni óhajtok sziveskedjenek ezen szándékukat az előjegyzés alkalmával bejelenteni. Szintgy bejelentendő az, vajon table d'hote-ot kívánnak-e a résztvevők a hajón megrendelni, vagy maguk gondoskodnak ellátásukról a hajón. A table d'hote-ra jelentkezők részére villás reggeli, ebéd és vacsora fog együttesen tálatatni a szokásos hajókára mellett italok beszámítása nélkül.

— **A reggeli lapok hírei.** Véres verekedés egy horvát választáson. Eszék-ről jelentik: Satnicában Lorkovics képviselőjelölti párthívei és ezek ellenfelei között véres összeütközésre került a dolog. Kostic odavaló falusi bíró sulyosan megsebesült s beszállították az eszéki országos kórházba. — **Késelő esperes.** Lugosról írják: Dure mehádiai gör. kel. román esperes, hittanvizsgán volt Kornyaréván. A vizsga 10 óra tájt veget ért, mire Grozaveszku János és Biri-eszku Nesztor lelkészekkel az esperes elballagott a Cserneszku-féle vendéglőbe s borozgattak. Ivás közben a tiszteletes urak politikáit kezdték s a Szirbu-párti Dure esperes ur éktelen dühre fakadt a Burdia-párti Grozaveszku lelkész ellen. Haragjában kést rántott, de mielőtt szurhatott volna, a közeiben tartózkodó két csendőr a haragtól elvakult esperest lefegyverezte. — **A nagycenti sirrablót elfogták.** Sopronból jelentik: A nagycenti sirrablás gyanúja Raszipovics Ignácra irányul, aki a betérés előtti délután a mauzóleum körül ólálkodott és a sirrablást követő napon Nagycenkről eltűnt Raszipovicsot, aki különben is rovvot előéleti, ma sikerült Szelestén elfogni. — **Tűz a bukaresti kiállításon.** Bukarestből jelentik, hogy a kiállítás területén kedden éjjel tűz ütött ki. Egy fából és más gyúlékony anyagból készült kisebb épület gyuladt ki, amelyben cukrászda volt. A kiállítás tűzvédelme azonnal kivonult és a tűz tovaerjedésének elejét vette, a kis cukrászda azonban porig égett. A kár mintegy 10.000 korona. — **A Dunába ugrott.** Hoffmann Antal budapesti születésű 26 éves rajzoló kedden este a Margit-hid közepéről a Dunába ugrott. Az 1090. számú rendőr a parton észrevette az öngyilkosságot, csónakba ült és kimentette az életuntat. Beszállították a Rókus-kórházba. Tettének okát nem mondja meg.

TÁVIRATOK.

Négy albizottság egyesült ülése.

Wien, jun. 23. Ma délelőtt a magyar delegáció négy albizottsága Hegedüs Sándor elnökletével, ki Barabás Bélát helyettesítette, ülést tartott. Az ülésen hitelesítették a Hoitsy Pál által beterjesztett előterjesztéseket. Az ülésen megjelentek Tallóczy miniszteri osztálytanácsos, Szalay miniszteri tanácsos és Urbán ezredes, a közös hadügy-miniszteriumból.

A kvótát emelik.

Wien, jun. 23. Az osztrák kvótabizottság arra törekedik, hogy a magyar kvótát 8 százalékkal fel-emelje. E szerint a magyar kvóta 42,4, az osztrák 57,6 lenne. Az osztrák okoskodás ezt a szám-arányt a két állam népességének számaránya szerint spekulálta ki. A magyar kvótabizottság erősen hangoztatja, hogy nem megy bele a kvótaemelésbe. (Mert ha elfogadnák, akkor igazán botozni való volna az egész kvótabizottság. A népesség emelkedése Magyarországon nem a vagyont, hanem a nyomort növeli. Erről csak nem fizetünk adót? — Szerk.)

Elégedetlenség a függetlenségi pártban.

Budapest, június 23. A függetlenségi pártban napról-napra elégedetlenség mutatkozik, mert a kormányzatban mellőzik a régi függetlenségi képviselőket. Az elégedetlenek egyelőre csak barátságos uton értesítik a minisztereket, köztük Kossuth Ferencet is, hogy a helyzetet változtassanak.

Lakoma Barabás tiszteletére.

Budapest, jun. 23. Tegnap este Barabás Béla tiszteletére a VII. kerületi polgárság lakomát rendezett. A lakomán Lengyel Zoltán erősen támada a függetlenségi delegátusokat, kik belesülyednek engedékenységükkel a régi posványba, miben a volt szabadelvűpárt volt.

A király Reichenbergben.

Reichenberg, jun. 23. A király ma Reichenbergben délelőtt misét hallgatott, majd megtekintette a nevelő intézetet. Innen a kiállítás területére hajtatott, hol a látottak felett a szokásos megelégedését fejezte ki. Később a reichenbergi helyőrség felett szemlét tartott.

Fejérváry Bécsben.

Wien, jun. 23. Báró Fejérváry Géza tegnap este Bécsbe érkezett és a Hotel Meisl Schaden-ba szállott meg.

A bécsi helyőrség készenlétben.

Wien, jun. 23. Hire jár, hogy a bécsi helyőrséget a fenyegető általános sztrájk idejére készenlétbe helyezték. A sztrájk esetére a rendőrség is nagyszabású óvintézkedéseket tett. A bécsi munkások az általános sztrájkot június 29-től július 1-ére tervezik.

Edvárd angol király Ischlben.

Wien, jun. 23. Edvárd angol király augusztus 11-én Marienbadba érkezik, ahol három hétig kurát fog tartani. A kura befejezése után Edvard király két napi tartózkodásra Ischlbe utazik, ahol Ferenc József király vendége lesz. Az angol király Ischlből visszautazik Londonba.

Egy darabant csemete.

Budapest, jun. 23. Ifju Tahy István, a volt pestmegyei darabant főispán csemetéje lemondott a gödöllői főszolgabírói állásról.

Fiume-párisi gyorsvonat.

Budapest, jun. 23. A magyar-államvasutak hozzájárulása folytán a Párisból Fiuméba és vissza közlekedő express-vonatra vonatkozó tárgyalások a befejezésekhez közelednek.

Letartóztatott bankigazgató.

Budapest, jun. 23. A budapesti rendőrség megkeresésére a kerekudvari járás csendőrsége letartóztatta Gosztanyi Gézát, a gazdasági-kereskedelmi és iparbank volt igazgatóját sikkasztás miatt. A sikkasztó ellen tíz magános tett feljelentést százhuszer korona erejéig. Gosztinyinál elfogatása alkalmával egy hatlövétű pisztolyt találtak.

Bubics gondnokság alatt.

Budapest, jun. 23. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy Bubics Zsigmond püspököt gondnokság alá helyezték.

Katonatiszt botránya Ósbudavárban.

Budapest, jun. 23. Tegnap éjjel Ósbudavárban egy Ganz Lajos nevű katonatiszt összeverekedett egy polgáremberrel és kardjával összevagdosta. A nekivadult katonatisztet kocsin vitték be a rendőrségre. (A bolondok házába kellett volna vinni. — Szerk.)

Verifica delle proposte.

Vienna, 23. Tutte le quattro sottocommissioni della Delegazione ungarica tennero seduta comune sotto la presidenza del vicepresidente della Delegazione Alessandro Hegedüs.

La seduta aveva unicamente lo scopo di verificare l'esattezza delle proposte contenute nella relazione del delegato Paolo Hoitsy.

Erano presenti i consiglieri ministeriali Talloczy e Szallay ed il colonnello dell'esercito comune Urban.

Le quote.

Vienna, 23. La Commissione austriaca alle quote pretende che l'Ungheria abbia in seguito a pagare l'8% di più della quota pagata sino ad ora. Giusta questa pretesa le quote starebbero nella seguente proporzione 42,4% l'Ungheria, 57,6% l'Austria. Questa proporzione starebbe sulla base del numero degli abitanti delle due parti della Monarchia.

La Commissione ungarica alle quote non accetta tale proporzione. (L'Ungheria pagherà così allorchè, mercè l'indipendenza economica avrà sviluppato la sua industria come l'ha potuta sviluppare l'Austria. N. d. R.)

Il Re a Reichenberg.

Reichenberg, 23. Questa mattina l'Imperatore Francesco Giuseppe si recò alla chiesa del convento dei Benedettini e ascoltato una messa visitò quindi un istituto e il rispettivo convitto. Si recò poscia accompagnato, sempre dall'arciduca Carlo Ferdinando a visitare l'esposizione, che trovò assai bella; quindi in piazza d'armi, ove passò in rivista questa guarnigione.

A nagyvilágból.

** Armand Silvestre szobra. A néhány év előtt elhunyt francia írónak legközelebb szobrát állítanak Párisban. A szobor, mely Antonin Mercier mester műve, már kész van, még csak azt nem tudják, hogy hol fogják elhelyezni. Az elhunyt író utolsó művét különben a jövő szezonban fogják Páris valamelyik nagyobb énekes színházában bemutatni. Ez a műve egy víg opera, a melyet Henry Cainal társaságában írt, melyet pedig Rodolphe Berger szerzett. A darabot nagyon vidámnak és elmesésnek mondják.

** Custozza. E napokban lesz negyven esztendeje, hogy az osztrák armádiára egyetlen dicsősége, a custozzai csata lezajlott. Az olaszok 1866. június 23-án lépték át Lamarmora vezetés alatt a Mincióti miközben Cialdini átkelt az Easchen. Június 24-ikén Albrecht főherceg az olaszokat az egész vonalon megtámadta, s a pokoli hőségben este hét óráig szakadatlanul folyt a harc, mely az osztrákok javára dőlt el. Az olaszoknak Custozza már 1848. július 25-ikén is szerencsétlen csatamezőjük volt, akkor Radetzki aratott fényes győzelmet Károly Albert király felett. Erre az ütközetre már csak kevesen emlékeznek vissza, de a második Custozzá-nak még nem egy harcosa el közöttünk.

** Alagutak a színházakhoz. Párisban most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a földalatti vasúti állomásokat alagutakkal kössék össze a közeli színházakkal. A Metropolitan vasut igazgatósága a hozzá intézett kérdésre hajlandóan nyilatkozott az érdekes terv kivételére és nemcsak a színházakat és hangversenytermeket kötik majd össze alagutakkal, hanem a nagy áruházakat is. Az Odeon-színház lesz az első, melyhez a földalatti vasut állomásáról alagut fog vezetni.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio-activ

Igmándi

keserü-viz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székelszűrésben szenvedőknek. — Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Fiumében: Francesco Jechel drogeria üzletében.

A legszebb fiumei emléket

képezik a különböző kis színes gyöngyökből művésziessen készített virág-vázák, kosaracsák, képrámák, ékszer- és óratartók, hajócskák stb. stb. — Megtekintés céljából a n. é. közönség tisztelettel kéretik vételi kényszer nélkül. Fiume, Via Municipio 5. sz. I. em.

Egy értelmes

becsületes fiatal ember bárminő könnyebb szolgálatra ajánlkozik, iroda-szolgának, esetleg egyszerűbb írásbeli munkákat is képes elvégezni. Cim a kiadóhivatalban.

Hölgyek figyelmébe.

Mosóné ajánlkozik házhoz és házon kívül. Elvállal mosást és vasalást is. Cim. Csonka Gáborné, Via del Molini 34. II. em.

Hela szájviz,

Sternbach gyógyszerésznél táblácska alakban, a jelenkor legjobb szájvize. Elismerő levelek Trani grófné ő királyi fensége, báró Weigel táborszernagytól, stb. stb.

==== Egy üveg ára 1 korona. Abbazia-gyógyszertár. ====

A szusáki városi fürdő (Brajdica.)

31 új fülkével kibővitve, most már 124 fülke áll a t. c. közönség rendelkezésére.

Nyitva reggeli 5 órától esti 9 óráig.

A fürdőárak:

Felnőttek számára egy fürdő 40 fillér, gyermekeknek 10 éven alul 20 fillér. Előfizetés 20 jegyre felnőttek számára 6 korona, gyermekek számára 3 kor.

Az igazgatóság.

Restaurant „CIRKVENICA“ Vendéglő CIRKVENICA.

E' il ritrovo dei fiumani e da tutti coloro che desiderano trovare conforto cibi appetitosi, l'eccellente birra della fabbrica di Pilsen (fondata l'anno 1842) tratta dalla fonte migliore, servizio pronto, inappuntabile, e prezzi mitissimi. specialmente per compagnie di ospiti, o anche per singoli ospiti, se faranno pui lunga dimora.

Dev.mo
bGariele Valjak.

A nagyközönség kedvenc nyaraló- és kiránduló helyén megnyitottam a „Cirkvenicá“-hoz címzett vendéglőmet. Pontos és gyors kiszolgálás mellett jó ételeket és elsőrendű pilseni sörökkel (alapított 1842-ben) szolgálok a közönségnek. Mérsékelt árakat biztosítottam. Csoportokbanm egyszálló vendégek, ugyszitén egyesek is, hosszabb tartoskodás estén árkedvezményben részesülnek.

Tisztelettel
Valjak Gábor.

T. cz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Cantridán** (Fiume mellett) a **Wenitzky-fél villában** pensio Restaurant

R I V I E R A

név alatt, egy a kor igényeinek teljesen megfelelő, minden kényelemmel ellátott első osztályu

Szállodát és vendéglőt nyitottam.

Nagy árnyékos kert, valamint gyönyörű szép sétányok a parkban, továbbá, kedvezőtlen idő esetén, villamvilágítással ellátott nagy

kellemes zárthelyiségek

állanak a n. é. vendégeim rendelkezésére.

Kimérésre kerül:

Pilseni-Urquell és müncheni-Hofbräu sör, kitűnő hazai (Domace) és külföldi borok.

Egyleteknek, társaságoknak, valamint bankettek rendezésére igen ajánlható.

Fő törekvésem a legjobb kiszolgálás és a lehető legolcsóbb árak számítása által a n. é. közönség bizalmát és megaláztatását kiérdemelni. A n. é. közönség számos látogatását kérve, maradok

teljes tisztelettel
M U L E Y A.

Grand Hotel „MIRAMARE“ Cirkvenica.

Az adriai tengerpart legújabb és legmodernebbül berendezett szállója.

Szives tudomására hozzuk a tengerpartunkat felkereső T. cz. közönségnek, hogy

elsőrangú nivón álló szállónk 70 fényesen berendezett szobával, gyönyörű terrasszokkal, külön nagy étteremmel és külön kávéházi helyiségekkel a napokban megnyit.

Gyönyörű árnyas park; fekvés közvetlenül a tengerparton, remek kilátással. Fürdők a házban villanyos világítás, lift és minden modern kényelem. Előkelő konyha polgári áron.

Penzió lakás nélkül 6 korona. (Reggeli: kávé, tea vagy csokoládé vajjal s kenyérral; Délben: 5 fogás; Este: előétel, sült, sajt vagy gyömolcs.)

Hosszabb időre külön megállapodások.

Szállóigazgató: Ádám Jenő, a budapesti „Hungária“ szálló tiz éven át volt, előnyösen ismert igazgatója.

Mindennemü felvilágosítással szivesen szolgál

az igazgatóság.